

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО БЕЗПЕКИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ. ПРИНЦИПИ ТА ВИМОГИ КОНЦЕПЦІЇ «БЕЗПЕКА 360

Коссова-Сіліна Г.О., завідувачка кафедри технологій навчання, охорони праці та дизайну Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, кандидатка педагогічних наук

Поняття «Безпека 360 градусів» сьогодні ми можемо зустріти практично у всіх сферах життя. По суті це є синонімом понять всеохоплення, всеаспектність, цілісність.

Деякі виробники використовують цю концепцію, для того щоб підкреслити всеосяжність та багатоаспектність безпечності або захищеності своєї продукції. Саме концепцію безпеки 360 градусів використовує для реклами своєї продукції всесвітньо відомий бренд ВМВ. Бренд пропонує свою концепцію всеосяжності Безпека 360 як охоплення взаємопов'язаних безпекових областей – технологія, спорядження, навчання.

Концепція Безпека 360 активно використовуються сьогодні у сфері кібербезпеки. Сучасні продукти інформаційного захисту базуються на цілісній концепції безпеки, яка координує забезпечення комплексного захисту як мінімум двох сфер: ІТ (інформаційні технології) і ОТ (операційні технології).

Концепція безпеки 360 є ключовою щодо забезпечення колективної безпеки країн-членів НАТО за принципом усебічної підтримки, тобто «360-градусного підходу».

У 2022 році На Мадридському саміті НАТО було ухвалено нову Стратегічну концепцію НАТО. У цьому ключовому документі описано нинішнє безпекове середовище, викладено ключові цілі та зобов'язання Альянсу щодо забезпечення колективної безпеки країн-членів НАТО за принципом усебічної підтримки, тобто «360-градусного підходу».

У стратегії викладено три основні завдання Альянсу: стримування та оборона; попередження криз та управління ними; колективна безпека. Ця концепція була підтримана главами держав і урядів учасників НАТО у Декларації Вашингтонського саміту 10 липня 2024 року. мова йде про колективну оборону від усіх загроз і з усіх напрямків, ґрунтуючись на усебічному підході «на 360 градусів».

Слід відзначити, що саме концепція безпеки 360 градусів є стандартною основою останніх законодавчих документів України у галузі освіти, безпеки та охорони праці. Поняття Безпека та охорона в галузі освіти сьогодні набувають особливого, багатоаспектного змісту. В умовах масштабного військового вторгнення російської федерації, тривалими ракетно-бомбовими та артилерійськими ударами по цивільній інфраструктурі, у тому числі й закладах освіти, найголовнішим завданням ЗП(ПТ)О є забезпечення безпеки працівників та здобувачів освіти, тобто створення рівних, належних і безпечних умов здобуття освіти та організації безпечного освітнього середовища.

Психологічний супровід освітнього процесу:

- психологічний супровід адаптації до умов освітнього процесу;
- реалізація розвивальних, профілактичних, просвітницьких, корекційних програм з урахуванням індивідуальних, гендерних, вікових особливостей здобувачів освіти;
- робота з постраждалими від насильства дітьми;
- доступ до послуг з охорони психічного здоров'я та психосоціальної підтримки учасників освітнього процесу під час навчання та роботи з урахуванням впливу військової агресії на їх психічне здоров'я
- комплексна інфраструктура психоемоційної підтримки та психологічної допомоги учасникам освітнього процесу [1].

Соціально-педагогічний патронаж закладу освіти:

- соціально-педагогічний супровід здобувачів освіти, колективу та мікрогруп, осіб, які потребують піклування чи перебувають у складних життєвих обставинах;

- просвітницька та профілактична робота серед учасників освітнього процесу з питань запобігання та протидії домашньому насильству, у тому числі стосовно дітей та за участю дітей, злочинності, алкоголізму, наркоманії.

Безпечні і нешкідливі умови в закладі освіти:

- фонд захисних споруд цивільного захисту
- забезпечення безпечних і нешкідливих умов навчання та праці
- безпечне перебування у гуртожитку закладу освіти

Архітектурна доступність закладу освіти

- архітектурна доступність території та будівель, у тому числі захисних споруд цивільного захисту, для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення;
- умови для інклюзивного навчання та підтримки в освітньому процесі здобувачів освіти, які цього потребують, відповідно до нових безпекових умов [1, 3].

Безпечне освітнє середовище

- створення в закладі освіти безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та булінгу (цькування);
- розроблення антибулінгової політики;
- надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування) [2, 3, 4].

Серед нових безпекових викликів є запровадження обов'язкового підвищення кваліфікації, рівня обізнаності та підготовки педагогічних, з безпекових питань, особливо з питань базових психологічних втручань, основ психологічної самопомоги.

Ми маємо розуміти, що ми і самі несемо відповідальність за власний психічний стан, психічне здоров'я, маємо відповідально ставитися до своїх проблем, не зволікати і не соромитися звертатися по допомогу, шукати для себе життєві ресурси.

Аналізуючи сучасні виклики та проблеми щодо забезпечення безпечних умов навчання та праці в закладі ПТО, бачимо саме багатоаспектність, всеохоплення, цілісність цих процесів, Вирішення цих проблем і є у повній мірі реалізацією концепції «Безпека 360» у сфері охорони праці та безпеки освітнього середовища.

Список використаних джерел

1. Коссова-Сіліна Г.О. Інклюзивне навчання в ЗП(ПТ)О в умовах воєнного стану: навчально-методичний посібник / Галина Коссова-Сіліна. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2024. 129 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/740470>
2. Коссова-Сіліна Галина. Науково-методичний супровід розвитку інклюзивної компетентності фахівців професійної (професійно-технічної освіти) в умовах воєнного стану // Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору. – 2023-2024. №2. – Том I (92). – С.40-50. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/741299> / <https://osvita.eeipsy.org/index.php/eeip/article/view/590>
3. Коссова-Сіліна Г. О. Розвиток інклюзивної компетентності фахівців ЗП(ПТ)О в Єдиній освітньо-цифровій екосистемі БІНПО // Вісник науково-дослідної лабораторії інклюзивної педагогіки «Спеціальна та інклюзивна освіта: теорія, методика, практика» : матеріали 10-ої Всеукр. наук.-практ. конф. (28 берез. 2024 р.). Вип. 10 / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; [голов. ред. І. А. Малишевська ; редкол.: Ю. А. Бондаренко, А. А. Колупаєва, О. О. Кравченко [та ін.]. – Умань : Візаві, 2024 р. С. 82 – 85 URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/740825>
4. Кравченко Ганна, Коссова-Сіліна Галина, Костина Анастасія. Моделювання процесу розвитку інклюзивної компетентності педагога ЗП(ПТ)О в умовах інституту неперервної професійної освіти / Електронне наукове фахове видання «Адаптивне управління: теорія і практика». Серія «Педагогіка» Випуск 18 (35), 2024 URL: <https://amtp.org.ua/index.php/journal/article/view...>